

ŁÓDZKI UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU
im. HELENY KRETZ

BIULETYN

Łódź

październik 2023

Nr 1 (46)

rok akademicki 2023/2024

Od redakcji

Tym razem cieszymy się z Medalu 600-lecia Łodzi, który z okazji jubileuszu miasta otrzymała nasza prezes Alicja Korytkowska. I ze smutkiem odnotowujemy śmierć Anny Sztaudynger-Kuliszewicz, współzałożycielki i pierwszej prezes naszego stowarzyszenia.

Co jeszcze? Piszemy o wrześniowym wyjeździe do Strasburga osób pracujących na rzecz ŁUTW. Zostaliśmy zaproszeni przez prof. Marka Belkę, łódzkiego posła do Parlamentu Europejskiego. Przeczytajcie też rozmowę z profesorem.

Wspominamy również wiele innych wydarzeń, i u nas i tych poza ŁUTW, ale z naszym udziałem. Właśnie tak nazwalismy nową rubrykę Biuletynu.

I jak zwykle: informacje turystyczne, dużo zdjęć i dokonania naszych sekcji artystycznych.

Spis treści

3	Głos ma prezes Alicja Korytkowska
5	Wydarzenia (Medal 600-lecia Łodzi dla naszej prezes; Jak zmieniamy nasze miasto; Strasburg, serce zjednoczonej Europy; Nie żyje pierwsza prezes ŁUTW; Uroczyste zakończenie roku; Święto seniorów; Warsztaty kulinarne <i>zero waste</i> ; Goście z Mołdawii i Ukrainy; Test językowy; Nasi wolontariusze).
12	Nasz honorowy: Masakatsu Yoshida
17	Sekcje plastyczne (Wernisaż w OFF; Plener plastyczny)
18	W sekcjach (wiedzy o teatrze, kultury japońskiej)
19, 35	Fotokronika
20	Nasza rozmowa: Marek Belka
21	Lektoraty
22	Wykłady
24	Sekcje
26	Tematy zajęć w sekcjach
30	Zajęcia sportowe
31	Z naszym udziałem
32	Turystyka
34	Projekty
36	Byli wśród nas: Tadeusz Legeziński; Halina Majeau
38	Dorobek artystyczny: sekcje plastyczne
40	Dorobek artystyczny: warsztaty fotograficzne
42	Dorobek artystyczny: warsztaty literackie

Redakcja Biuletynu zastrzega sobie prawo do adiustacji i skracania nadesłanych tekstów

Koleżanki i koledzy!

Serdecznie witam po gorących i pełnych wrażeń wakacjach. Rozpoczynamy 45. rok naszej działalności.

Jubileusz 600-lecia Łodzi skłonił nas do przypomnienia początków Łodzi akademickiej; w wykładzie inauguracyjnym przybliży ten temat prof. dr hab. **Wiesław Puś**, były rektor Uniwersytetu Łódzkiego.

Nasza działalność od lat cieszy się dużym zainteresowaniem łódzkich seniorów, którzy zabiegają o przyjęcie w nasze szeregi. Często są to dzieci rodziców, którzy w przeszłości byli naszymi słuchaczami, a czasem dorosłe dzieci starają się o zapisanie swoich rodziców. Niejeden raz spotykaliśmy się z argumentami, że ktoś bliski kiedyś był naszym członkiem i bardzo dobrze to wspomina. Bardzo nas to cieszy – ale i smuci, gdy czasami nie możemy tych próśb spełnić, np. z powodu zbyt późnego zgłoszenia się. Oferta, którą przygotowujemy, jest od lat bardzo bogata i każdy powinien znaleźć coś dla siebie. Mam nadzieję, iż wydawany przez nas Biuletyn pomaga w dokonywaniu właściwego wyboru.

Miniony rok był pełen wydarzeń, o których szczegółowo informujemy na dalszych stronach. Wspomnę tylko o niektórych.

W czerwcu br. zmarła dr **Anna Sztaudynger-Kaliszewicz**, pierwsza prezes **naszego stowarzyszenia** (1981 do 1992); wcześniej, wraz m.in. z patronką ŁUTW, Heleną Kretz, wchodziła w skład grupy założycieli. Nasza delegacja pożegnała Ją w czasie uroczystości pogrzebowej. Będziemy o Niej pamiętać.

W 2023 roku upłynęło 20 lat od pochówku naszej patronki, **Heleny Kretz**. Umowę, zobowiązującą nas do przejęcia opieki nad Jej grobem na cmentarzu komunalnym na Dołach, podpisała moja poprzedniczka, dr **Brygida Butrymowicz**. Realizując tę umowę wpłaciliśmy teraz 1120 zł, by zapewnić kolejne 20 lat istnienia tego grobu. Wcześniej pokryliśmy koszty niezbędnych napraw, a koleżanki z Zarządu starają się na bieżąco dbać o mogiłę. Pani Helena Kretz nie miała rodziny, która mogłaby otoczyć opieką Jej grób i myślę, że na nas spoczywa ten moralny obowiązek. To Helena Kretz współtworzyła ŁUTW, dzięki czemu możemy realizować swoje pasje, zdobywać wiedzę z różnych dziedzin, a przede wszystkim spotykać drugiego człowieka. Jest to niezwykle ważne dla nas, seniorów, zwłaszcza wtedy, gdy pozostajemy sami.

Prosimy o wpłacanie czesnego na rachunek bankowy ŁUTW:

30 1090 1304 0000 0000 3011 6015

w tytule wpłaty wpisując imię, nazwisko i nr legitymacji członka.

**Wspomagaj ŁUTW 1,5% swojego podatku.
ŁUTW jest organizacją Pożytku Publicznego
KRS nr 0000187020**

Jak zwykle zwracamy się z apelem,
aby rozliczając się z dochodów za rok 2022,
przekazali Państwo 1,5 proc. podatku na rzecz naszego
Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Koleżanki i koledzy, nie tylko smutne wydarzenia towarzyszyły nam w minionym semestrze.

Profesor **Marek Belka**, były pracownik naukowy Uniwersytetu Łódzkiego, nasz wieloletni wykładowca, teraz poseł do Parlamentu Europejskiego zaprosił grupę 50 członków naszego utw i sfinansował jej wyjazd do siedziby PE w Strasburgu. W tym wyjątkowym wydarzeniu uczestniczyli najaktywniejsi członkowie pracujący w organach naszego stowarzyszenia, członkowie honorowi, starostowie, zwycięzczyni dyktanda, a także jeden z wykładowców. Podróż była długa i męcząca, ale wszyscy uczestnicy, pomimo ograniczeń wynikających z wieku czy stanu zdrowia – dali radę! Pragnę raz jeszcze gorąco, z całego serca podziękować panu profesorowi za zaproszenie, dzięki czemu mogliśmy tam być i poczuć się Europejczykami.

Nowy rok akademicki to jak zwykle bogata oferta, która została z wielkim trudem przygotowana przy udziale wielu koleżanek i kolegów. Mam nadzieję, że każdy znajdzie coś ciekawego dla siebie. Proszę tylko o uważne czytanie programu, bo w tym semestrze zmieniły się lokalizacje wielu zajęć. Poniżej zasygnalizuję tylko niektóre zmiany.

Sekcja kulturoznawcza wróciła w gościnne progi Muzeum Miasta Łodzi przy ul. Ogrodowej. W Bibliotece im J. Piłsudskiego przy ul. Gdańskiej będą się odbywać tylko zajęcia sekcji *Kinematografia polska*. Dla sekcji plastycznej znaleźliśmy miejsce w obiekcie Wydziału Nauk o Wychowaniu UŁ (ul. Pomorska 96). Pracownia jest zlokalizowana na 3. piętrze, ale jest winda! Przy okazji chcę uspokoić: choć jeszcze nie mamy osoby, która przejmie prowadzenie grupy mgr **Anny Kunki** (zrezygnowała ze współpracy z nami), to proszę być dobrej myśli. Znajdziemy rozwiązanie.

Na prośbę słuchaczy ŁUTW **ponownie uruchamiamy naukę języka esperanto**. Zainteresowani mogą się zapisać 9 października po wykładzie ogólnym.

Zwracam także uwagę, że z niezależnych od nas przyczyn w niektórych sekcjach zmieniły się godziny zajęć, a także sale, w których się odbywają. Dlatego jeszcze raz proszę: czytajcie dokładnie informacje, zawarte w tym Biuletynie!

Na koniec życzę, aby ten rok spełnił Wasze oczekiwania i potwierdził celność naszego motta autorstwa Heleny Fryś: *Nie ma na starość lepszego leku niż Uniwersytet Trzeciego Wieku*.

Alicja Korytkowska

Poznaj łódzkie muzea

Tak nazywa się nowa sekcja, którą uruchamiamy w tym semestrze. W Łodzi działa wiele placówek muzealnych, o różnym statusie i o różnym profilu; chcemy zorganizować zwiedzanie większości z nich. Niestety, tym razem **chętni muszą się zapisywać**: nie do sekcji, ale na każde zajęcia osobno. Przed pierwszym wykładem października i listopada 2023 oraz stycznia 2024 koleżanka **Iwona Kmiec**, która przyjęła obowiązki starościny, będzie prowadzić zapisy. Liczba osób na liście będzie zgodna z wymogami muzeum. W razie dużego zainteresowania będziemy negocjować z placówkami dodatkowe terminy.

18.04.2023. Radomsczański Uniwersytet Trzeciego Wieku SAN zaprosił nas na jubileuszową galę z okazji piętnastolecia istnienia. Uroczystość odbyła się w sali widowiskowej Miejskiego Domu Kultury. Nasz utw reprezentowała **Irena Kujawska**, która przekazała na ręce prezes **Ewy Kaczmarczyk** list gratulacyjny i obraz naszej słuchaczki, **Bogumiły Burdy**.

26.04.2023. Walne Zgromadzenie Członków ŁUTW zatwierdziło sprawozdanie merytoryczne i finansowe ŁUTW za rok 2022 oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, udzieliło także absolutorium Zarządowi. Ponadto zebrani zdecydowali, by pan **Masakatsu Yoshida** – od 40 lat prowadzący sekcję kultury japońskiej i nauki języka japońskiego – otrzymał tytuł Honorowego Członka naszego stowarzyszenia (relacja z uroczystego wręczenia dyplomu na str. 12).

05.06.2023. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Pabianicach uroczystie obchodził dwudziestolecie istnienia. Nadano tytuły *Zasłużony dla UTW w Pabianicach* i *Honorowy Słuchacz UTW w Pabianicach*. Na zakończenie spotkania Łódzki Teatr Piosenki pokazał widowisko muzyczne *Osiecka filmowa*. ŁUTW reprezentowała **Krystyna Belka**.

12.06.2023. W Urzędzie Miasta Łodzi **Marcin Gołaszewski**, przewodniczący Rady Miejskiej, kolejny raz spotkał się z łodzianami w ramach organizowanej cyklicznie Wielkiej Lekcji Obywatelskości. Tym razem zaproszenie było skierowane do seniorów, a tematem spotkania były posiedzenia Rady Miejskiej oraz budżet obywatelski. Wśród uczestników byli także nasi słuchacze, z którymi pan przewodniczący zrobił sobie selfie!

26.06.2023. W Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się spotkanie imiennie zaproszonej grupy łodzian z przedstawicielami Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Spotkanie było poświęcone działaniom ministerstwa i Wojewody Łódzkiego na rzecz osób starszych, a także lokalnym planom wsparcia tej grupy wiekowej oraz osób z niepełnosprawnościami. ŁUTW reprezentowała prezes **Alicja Korytkowska**.

18.09.2023. Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi zorganizowało konferencję, zatytułowaną *Seniorzy w województwie łódzkim*. Wykłady poświęcone zmianom demograficznym w Polsce oraz aktywnemu starzeniu się wygłosili profesorowie łódzkich i warszawskich uczelni. W konferencji wzięły udział kol. kol. prezes **Alicja Korytkowska** i **Irena Kujawska**.

Medal 600-lecia Łodzi dla naszej prezes!

W środę, 19 lipca, prezes **Alicja Korytkowska** otrzymała z rąk prezydent **Hanny Zdanowskiej** Medal 600-lecia, przyznany 600 osobom, wyróżnionym za działalność na terenie Łodzi i dla Łodzi. Uroczystość odbyła się w Muzeum Miasta Łodzi przy ulicy Ogrodowej i była już trzecią z kolei; Medale 600-lecia są wręczane transzami, przez cały 2023 rok.

Składając wyróżnionym gratulacje, pani prezydent podkreślała znaczenie ich pracy dla rozwoju miasta. – *Nie zaprzestańcie swojej działalności* – apelowała. W podobnym tonie utrzymane było wystąpienie przewodniczącego Rady Miejskiej, **Marcina Gołaszewskiego**, który powiedział: – *Jesteście ludźmi, którym się chce*.

Takim człowiekiem, któremu się chce, jest właśnie koleżanka Alicja Korytkowska. Wniosek o Jej wyróżnienie Medalem 600-lecia wystosował Zarząd ŁUTW, motywując go wielkim wkładem pracy naszej kandydatki na rzecz rozwoju Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, któremu Alicja Korytkowska przewodzi od 2011 roku. Bardzo się cieszymy, że Jej działalność znalazła uznanie Kapituły i serdecznie gratulujemy tego wyróżnienia.

Święto seniorów

Tegoroczne, już 9. Łódzkie Senioralia odbyły się w dniach 13-26 maja. Ich program był bardzo bogaty, gdyż rok 2023 to przecież rok obchodów 600-lecia Łodzi i ta tematyka była obecna w wielu wydarzeniach.

My zaproponowaliśmy łódzianom uczestnictwo w trzech wykładach otwartych: *Łódzka tematyka w twórczości Tuwima* (15 maja), *Bezpieczeństwo seniorów. Współczesne zagrożenia* (22 maja), *Wyspy Zielonego Przylądka. Zagubione wyspy na Oceanie Atlantyckim* (17 maja). Szkoda, że przyszło na nie niewielu łódzian spoza naszego stowarzyszenia...

Wytrwale czekałam na Majewską

Inauguracja Senioraliów tym razem odbyła się na rynku Manufaktury, gdzie prezydent **Hanna Zdanowska** przekazała seniorom symboliczne klucze do bram miasta. Impreza rozpoczęła się nietypowo: 600 seniorów zatańczyło zumbę na 600-lecie Łodzi!

Apóźniej czekało na nas mnóstwo, mnóstwo atrakcji.

Gwiazdą inauguracji była **Alicja Majewska**, ale także **Włodzimierz Korcz** i Warsaw String Quartet. Mnie bardzo spodobał się chór osób z niepełnośprawnościami, prowadzony przez **Krzysztofa Cwynara**. Fantastycznie śpiewali!

Godna uwagi była również orkiestra dęta z kościoła mariawitów w Głównie, która grała świecką muzykę. Zespół liczył ponad 20 osób, każda z nich została przedstawiona publiczności. Najmłodszy członek orkiestry, Mikołaj, miał zaledwie 14 lat.

Na scenie odbywały się także występy taneczne, kabaretowe, wokalne oraz pokazy sportowe. Liczne atrakcje czekały na nas w strefie namiotów, a największym powodzeniem cieszyły się porady farmaceutów i bezpłatne badania (poziom cukru, ciśnienie).

Warto podkreślić, że organizatorzy zapewnili wydzielone miejsca dla osób poruszających się na wózkach oraz tłumacza języka migowego, który był widoczny na dwóch ekranach.

Ja wybrałam się do Manufaktury przed 10 rano, bardzo zmęczona wróciłam do domu po 20. Nie mogłam wcześniej: Majewska śpiewała dopiero o 18, a ja na nią wytrwale czekałam.

Ania Jałmużny

Strasburg, serce zjednoczonej Europy

W dniach 10-14 września 50 osób spośród członków ŁUTW, które wyróżniły się szczególnym wkładem pracy, wyjechało do Strasburga, dokąd zaprosił nas europoseł **Marek Belka**. Byli to członkowie naszych władz, starostowie sekcji, członkowie honorowi, zwycięzcy konkursów itp. Głównym punktem wycieczki była wizyta w Parlamencie Europejskim. Wyprawa była nie lada wyzwaniem, bo sama podróż autokarem w jedną stronę trwała 16 godzin!

Mieszkaliśmy blisko centrum, zaledwie 20 minut od Starówki, położonej jakby na wyspie otoczonej kanałami. Strasburg to przepiękne, właściwie starożytne miasto (założone w 12 w. p.n.e.), pełne zabytków, o ciekawej i burzliwej historii. Jest niezwykle malownicze: wąskie uliczki, mnogość drzew, kwiatów i kanałów, niezliczone kafejki i restauracje. Mieszkańcy Alzacji lubią biesiadować na świeżym powietrzu do późnej nocy. A pogoda dopisała aż za bardzo, bo przywitał nas 33-stopniowy upał.

Pierwsze popołudnie większość z nas poświęciła na samodzielne zwiedzanie Strasburga, a wieczorem wszyscy poszliśmy do restauracji na alzacką kolację. Były regionalne potrawy oraz piwo i wino, które są nieodłącznymi elementami francuskich posiłków.

Prawie cały następny dzień spędziliśmy w Parlamencie Europejskim, po którym oprowadzili nas współpracownicy prof. Belki. Gmach zachwyca nowoczesną architekturą. Zwiedzanie rozpoczęliśmy od agory Bronisława Geremka – polityka zasłużonego dla polskiej akcesji do UE. Bardzo interesujące było spotkanie z prof. Belką, który opowiedział nam o swojej pracy w PE, a także o tym, jak parlament działa, jaka jest jego struktura i znaczenie, jak ucierają się poglądy w gremium, które zrzesza 27 państw różnej wielkości o często rozbieżnych interesach, jak się zawiera kompromisy. Krótco przysłuchiwalismy się obradom, a potem wróciliśmy do centrum miasta, nad którym góruje wspaniała katedra Notre Dame. Jej sylwetka i wnętrze robią wrażenie. Wieczorem kolejna alzacka kolacja, później pożegnalny spacer, m.in. po malowniczej Petite France, części miasta znanej z zabytkowej zabudowy oraz klimatycznych knajpek i hoteli. Jest przepięknie oświetlona po zapadnięciu zmroku.

W ostatnim dniu pobytu zwiedziliśmy urokliwe miasteczko Colmar leżące wśród winnic, pełne kwiatów i zieleni, z wąskimi uliczkami, przy których stoją tradycyjne domy z muru pruskiego (najstarszy pochodzi z 1350 roku!). Colmar słynie z niesamowitej kuchni oraz wspaniałych win.

I to już był koniec naszej zdecydowanie za krótkiej wycieczki, znowu czekała nas długa jazda autokarem. Ale było warto. Pyszne wino i sery, dobra kuchnia, wspaniałe zabytki, przyroda... No i siedziba PE, gdzie bije serce naszego kontynentu. W tym miejscu mogliśmy poczuć się nie tylko Polakami, ale także, a nawet przede wszystkim, obywatelami Europy.

Aleksandra Wiktorowska

Nie żyje pierwsza prezes ŁUTW

W dniu 31 maja 2023 roku zmarła **Anna Sztudynger-Kaliszewicz**, jedna z organizatorek Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz i jego pierwsza prezes. Za działalność na naszą rzecz i na nasz wniosek została w 2015 roku odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi przez prezydenta **Bronisława Komorowskiego**.

Pogrzeb odbył się 12 czerwca w Krakowie (Cmentarz na Salwatorze), a wśród uczestników uroczystości była także nasza delegacja: prezes **Alicja Korytkowska** oraz członek Zarządu **Danuta Zawilska**.

Relacja Danuty Zawilskiej:

Pogrzeb miał charakter oficjalny. Był sztandar miasta Zakopane, gdzie Anna Sztudynger-Kaliszewicz mieszkała przez ostatnie 30 lat, byli przedstawiciele instytucji kultury oraz Podhalańskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Zakopanem, który w 1992 roku powołała do życia pani Anna. Nie zabrakło nawet góralskiej kapeli, która towarzyszyła tej smutnej uroczystości aż do złożenia prochów w rodzinnym grobowcu Sztudyngerów.

Nasza delegacja zawiozła piękną wiązanekę, a prezes Alicja Korytkowska w pożegnalnym przemówieniu podkreśliła wkład Zmarłej w organizację naszego utw i Jej stałe zainteresowanie naszym „uniwersyteckim” życiem.

Pamięć o Niej będzie żywa wśród słuchaczy naszego stowarzyszenia tak długo, jak długo będziemy działać.

Zakończenie roku akademickiego

Uroczystość odbyła się 7 czerwca w auli przy ul. Lindleya. Prowadząca spotkanie prezes **Alicja Korytkowska** zaczęła je od smutnej wiadomości o śmierci **Anny Sztaudynger-Kaliszewicz** – współzałożycielki i pierwszej prezes ŁUTW, której między innymi zawdzięczamy nawiązanie współpracy z Uniwersytetem Łódzkim.

Po obszernym przypomnieniu życia i dokonań **Anny Sztaudynger-Kaliszewicz** prezes **Korytkowska** poprosiła o uczczenie minutą ciszy zarówno Jej pamięci, jak i wszystkich innych członków naszego stowarzyszenia, którzy odeszli w ciągu ostatniego roku.

Na szczęście nie zabrakło radośniejszych tematów. Tytuł Honorowego Członka ŁUTW otrzymał pan **Masakatsu Yoshida**, który od 40 lat prowadzi unikatową w skali całego kraju sekcję japońską, dzięki której poznajemy kulturę, zwyczaje i historię jego odległej ojczyzny. Uhonorowano również najstarsze słuchaczki naszego utw – **Wandę Kowalską**, **Janinę Szymańską** i **Teresę Skrobirandę**. Wszystkie panie ukończyły 90. rok życia. Z kolei dyplomy i nagrody dla laureatek konkursu poprawnej polszczyzny odebrały koleżanki: **Barbara Zajac** (najlepiej napisała test) oraz **Małgorzata Witczak** i **Iwona Grzelak**, a wręczyły je dr **Danuta Zawilska** i dr **Izabela Różycka**.

Na zakończenie części oficjalnej prezes **Alicja Korytkowska** złożyła wszystkim serdeczne życzenia z okazji zbliżających się wakacji. A potem rozpoczął się zawsze z niecierpliwością wyczekiwany występ naszego wspianego chóru. Tym razem program nosił tytuł *Muzyczna podróż do różnych krajów świata*. W repertuarze znalazły się między innymi piosenki **Hanki Ordonówny**, **Edith Piaf**, **Tercetu Egzotycznego**, **Ireny Jarockiej**, wiersze **Wisławy Szymborskiej** (recytowane i śpiewane). Jak zwykle zachwyciło zarówno staranne przygotowanie chóru, jak i dobór repertuaru, w czym wielka zasługa chórmistrzyni – pani **Aleksandry Ryłko-Sutowicz**. Solistami chóru byli: **Wiesława Kasprzyk**, **Janina Kiwalska**, **Jan Kuciński** i **Grzegorz Napieralski**.

Masakatsu Yoshida

Przyjechał do Polski w 1978 roku, bo otrzymał rządowe stypendium Japonii na studia doktoranckie w naszym kraju – i pozostał do dziś.

Bardzo szybko, bo już w 1983 roku, za namową naszej ówczesnej prezes, **Anny Sztaudynger-Kaliszewicz**, rozpoczął współpracę z Łódzkim Uniwersytetem Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz. W tym roku mija właśnie 40 lat od tego momentu.

Najpierw **Masakatsu Yoshida** prowadził u nas lektorat języka japońskiego, później zawiązała się sekcja języka i kultury japońskiej. Jesteśmy jedynym polskim utw, w którym seniorzy mają takie zajęcia!

„Wszyscy jesteśmy zachwyceni możliwością kontaktu z tym egzotycznym językiem. Profesor Yoshida z niezwykłym spokojem prowadzi zajęcia, ujmując nas cierpliwością i wyrozumiałością, czego dowodem jest tytuł *Bohatera dnia powszedniego*, który nadało mu w 1998 roku Towarzystwo Przyjaciół Łodzi (za usprawnianie umysłów i serc seniorów, jak podano w uzasadnieniu)” – pisała w *Fascynacjach* w 2019 roku ówczesna starościna sekcji, **Ewa Podogrocka**.

Obecny starosta, **Adam Bloch**, także bardzo chwali zajęcia prowadzone przez Masakatsu Yoshidę. Adamowi podoba się, że uczestnicy nie tylko uczą się języka, ale pod okiem wykładowcy sami robią rozmaite wyklejanki czy wycinanki, poznają tajniki ceremonii picia herbaty czy próbują, jak smakuje prawdziwe ryżowe sushi, zrobione wspólnie z produktów przyniesionych przez pana Yoshidę.

Jego dokonania doceniła Łódź – Masakatsu Yoshida otrzymał odznakę „Za zasługi dla Miasta Łodzi” – ale także Polska, przyznając Mu Krzyż Kawalerski (za zasługi dla Rzeczypospolitej). Teraz nasza społeczność wyróżniła Go swoim najcenniejszym tytułem: Honorowego Członka Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz.

Gratulujemy, Panie Profesorze. I dziękujemy.

Jak zmieniamy nasze miasto

Któż wie wszystko na ten temat, jeśli nie prezydent **Hanna Zdanowska**, która kolejny raz zgodziła się wygłosić wykład dla słuchaczy naszego utw.

Tym razem temat narzucał się sam: *600-lecie Łodzi. Jak zmieniamy nasze miasto*. Wykład odbył się 17 kwietnia. Pani prezydent zajęła się głównie inwestycjami i rewitalizacją. Mówiła o dotychczasowych osiągnięciach, ale i o najbliższych planach dotyczących obiektów mieszkalnych i kulturalnych, dróg, parków, osiedli, a nawet całych kompleksów miejskich. Już dziś wielkim sukcesem jest stan rewitalizacji Księżego Młyna – unikatowego układu budynków mieszkalnych i połączonej z nimi infrastruktury. Księży Młyn to pierwszy kompleksowy projekt odnowy całego osiedla: 47 położonych tam budynków jest po pełnej renowacji. Hanna Zdanowska omówiła także plany i stan prac w śródmieściu: ulicy Włókienniczej (tu prace przebiegają najsprawniej, bo większość budynków jest własnością miasta), Traugutta, placu Wolności i Starego Rynku, Legionów, Ogrodowej, Północnej, okolic dworca fabrycznego, parku im. Schillera i parku im. Sienkiewicza. Przeprowadzono także renowację pałacu Steinertów (dzięki środkom własnym i unijnym), ukończono gruntowny remont pałacu Poznańskich.

Ale nie wszędzie w Łodzi jest tak różowo. Wielkim problemem miasta są korki, a także rozkopane w wyniku remontów i budowy tunelu średnicowego ulice, co powoduje częste zmiany tras komunikacji miejskiej. Tych właśnie spraw dotyczyła większość pytań z sali. Odpowiadali na nie głównie współpracownicy prezydent Zdanowskiej. Nie do końca udało się im rozwiać nasze wątpliwości, ale doceniamy to, że tak liczną grupą stawili się na spotkanie z nami.

Warsztaty kulinarne zero waste

Grupa naszych słuchaczy uczestniczyła w piątek, 19 maja, w warsztatach kulinarnych prowadzonych przez **Karola Okrasę** – znanego kuchmistrza, autora książek i popularnych programów telewizyjnych.

Warsztaty były elementem Samorządowego Kongresu Klimatycznego 2023 i zostały zorganizowane w Studio Kulinarным Book and Cook na terenie Off Piotrkowska. Miały na celu pokazać, że można gotować ciekawie i smacznie, a jednocześnie produkować mniej odpadów, czyli tym samym nie zaśmiecać środowiska. Z pomocą mistrza i jego dwóch współpracowników przygotowaliśmy trzy potrawy: klasyczne kopytka ze szparagami w sosie maślanym z orzeszkami sosnowymi i laskowymi (szparagi to moje ulubione warzywo), pstrąga łososiowego opalanego sianem oraz sałatkę z kaszy gryczanej. Smakowało rewelacyjnie! Po degustacji Karol Okrasa odpowiadał na liczne pytania i przy okazji zdradził nam trochę kuchennych sekretów. Oto kilka z nich: wywar z resztek obranych szparagów jest doskonałą bazą dla wszelkiego rodzaju sosów i zup; aby sos maślany był aksamitny i nie zwarzył się, dodawane do niego masło powinno być mocno schłodzone; ryby (ale również mięso) można marynować w mieszance soli i cukru w proporcji 1:1, pozostawiając je w lodówce na 24 godziny.

Barbara Gorzelańczyk

Goście z Mołdawii i Ukrainy

Na wykładzie dr Grażyny Kuran w dniu 17 maja odwiedziła nas grupa 11 osób z Mołdawii i Ukrainy w ramach realizacji programu Study Tours to Poland (STP) – jednego z pierwszych cyklicznych programów edukacyjnych, skierowanych do młodzieży studenckiej z Europy Wschodniej. Nasi goście obejrzeli także multimedialną prezentację dotyczącą naszego stowarzyszenia.

Wizytę studyjną przygotowało stowarzyszenie LEVEL UP.

Test językowy

Po przerwie spowodowanej pandemią powróciliśmy do organizowania konkursu znajomości poprawnej polszczyzny. Wcześniej odbywały się Dyktanda Seniora, był konkurs „Mistrz poprawnej polszczyzny”, a teraz, 27 marca 2023, chętni przystąpili do testu językowego, który miał sprawdzić naszą znajomość ojczystego języka. Test nie był trudny, jeśli piszący właściwie zrozumiał z pozoru zawile polecenie.

Zgłosiło się zaledwie 15 słuchaczy (w pierwszym dyktandzie znalazło się 35 odważnych osób, też nie za dużo...).

Inicjatorką wszystkich konkursów językowych była dr **Danuta Zawilska**, w ostatnim tylko ona jest autorką testu. Wcześniej przygotowywała zadania razem z dr **Izabelą Różycką**, prowadzącą sekcję językoznawstwa.

Ostatnie testy sprawdzały obie panie i one wyłoniły zwycięzców. Najlepszy wynik osiągnęła **Barbara Zając**, na podium znalazły się także kol. **Małgorzata Wiczak** i **Iwona Grzelak**.

W nagrodę wszystkie trzy panie otrzymały słowniki poprawnej polszczyzny (przydadzą się nawet najlepszym!), a zwyciężczyni ponadto zaproszenie na wycieczkę do Strasburga. Gratulujemy!

W rozpoczynającym się właśnie nowym roku akademickim konkurs znowu się odbędzie. Dr Danuta Zawilska już teraz zachęca do udziału sugerując, że warto sobie to i owo przypomnieć.

Może wreszcie liczba uczestników znacząco wzrośnie?

Nasi wolontariusze

W lutym 2023 roku z inicjatywy Centrum Komunikacji i PR Uniwersytetu Łódzkiego została nawiązana współpraca z ŁUTW. Dotyczy udziału naszych słuchaczy w opiece nad wystawami w czasie ich udostępniania publiczności w Galerii Wozownia 11 (przy ul. Skłodowskiej-Curie 11) oraz Galerii Wozownia 1/5 (przy ul. Franciszkańskiej 1/5).

Początkowo grupa ośmiu, pod koniec roku akademickiego – już siedemnastu naszych wolontariuszy pełniło dyżury w obydwóch galeriach, w trakcie dwóch do tej pory zorganizowanych wystaw.

Pierwsza z nich to prezentacja fotografii **Artura Urbańskiego** *Koniec miasta* (wernisaż 16 lutego 2023), będąca swoistym foto-esejem opowiadającym o łódzkich peryferiach. Druga, zatytułowana *Jan Zieliński. Estetyka na zawsze, sztuka na co dzień*, była wystawą plakatów niezującego już artysty malarza, karykaturzysty i scenografa.

W czasie dyżurów nasi wolontariusze, opiekując się ekspozycjami, przyjmowali odwiedzających wystawę gości i przekazywali im ciekawe informacje na temat artystów i ich twórczości. Czerpali z tego dużą przyjemność i satysfakcję; są gotowi robić to nadal w obecnym roku akademickim. O ile wiemy, Uniwersytet Łódzki także wysoko ocenia przydatność naszych wolontariuszy, czyli współpraca będzie zapewne kontynuowana.

A na razie z przyjemnością informujemy, że najbliższa wystawa w Galerii Wozownia 1/5 zostanie otwarta 14 października i będą na niej ekspozowane prace naszych słuchaczy – członków Sekcji Plastycznej, pod artystyczną opieką Jarosława Żery. Można ją będzie oglądać do 28 października, do czego serdecznie namawiamy wszystkich członków ŁUTW.

Małgorzata Kaźmierska

Wernisaż w OFF

Liczna grupa naszych słuchaczy wybrała się na wernisaż, który odbył się 26 sierpnia w OFF Piotrkowska Center. Wystawa, nosząca tytuł *Bohema. Chaos sztuki*, była efektem trzyletniej pracy artystów skupionych wokół serwisu *W związku ze sztuką*. Jednym z nich był **Jarosław Żero**, opiekun sekcji plastycznej IMPASTO, który był współgospodarzem wernisażu i którego obrazy zdobiły jedną ze ścian galerii.

Plener plastyczny

Tegoroczny plener grupy plastycznej IMPASTO odbył się w Domu Pracy Twórczej w Radziejowicach w dniach 12-18 września. Wzięło w nim udział 13 osób. – *Mieszkaliśmy w pięknym dworcu modrzewiowym. Noclegi przenosiły nas do innej epoki* – wspomina starościna, Joanna Gogolewska.

Piękna pogoda sprzyjała malowaniu, a zajęcia kończyły się wieczornymi wykładami pana Jarosława Żery.

Malarz w teatrze

Jedno ze spotkań sekcji wiedzy o teatrze (12 kwietnia) poświęcone było Antoine'owi Watteau, a dokładniej motywom teatralnym w rysunku i malarstwie tego twórcy.

Antoine Watteau kojarzy się z epoką francuskiego rokoka. Zapewne w niejednym domu wisi reprodukcja któregoś z jego obrazów przedstawiających sceny wytwornych zabaw i koncertów dworskich, odbywających się często na świeżym powietrzu, w romantycznej i nastrojowej scenerii, podczas pikników, zabaw parkowych, rozmów, flirtów, ukradkowych spotkań... Bo to twórca stylu *fête galante*, co znaczy dokładnie wytworna zabawa.

Ale był również Watteau wielkim miłośnikiem teatru. Żył zaledwie 37 lat, z czego 18 spędził w tej właśnie świątyni sztuki, którą bardzo kochał. Malował dekoracje, podglądał codzienność artystów, pozostawił mnóstwo szkiców teatralnych oraz obrazów przedstawiających sceny z życia znanych teatrów.

Prowadzący zajęcia dr **Dariusz Leśnikowski** zarysował słuchaczom szeroki obraz epoki, w której żył Antoine Watteau. Epoki kochającej piękne detale, teatr, sztukę, idealizującej rzeczywistość, ale i zwiastującej koniec ery arystokracji, tęskniącej za lekką zabawą, którą to tęsknotę rokoko zdawało się zaspokajać.

Ola Wiktorowska

Nie tylko literatura ...

Chociaż temat zajęć sekcji kultury japońskiej (17 kwietnia) brzmiał *Literatura średniowieczna*, to ich zakres był o wiele szerszy. Dowiedzieliśmy o kulturze tamtych czasów, o rytuałach i atrakcjach dworskich, o grach i turniejach (m.in. poetyckich), malowaniu twarzy, o ludzkich emocjach i ich tłumieniu, o kategoriach estetycznych i średniowiecznej elegancji. Poznaliśmy także popularne w średniowieczu gatunki literackie oraz nazwiska najbardziej cenionych pisarzy i poetów (choć wątpię, by ktoś je zapamiętał, brzmiały zbyt egzotycznie).

Te zajęcia uświadomiły nam, jak wciąż mało jeszcze wiemy o Japonii i jej historii. Na szczęście nasz honorowy członek, pan **Masakatsu Yoshida**, nie wybiera się na emeryturę i długo jeszcze będzie się z nami dzielił wiedzą na temat swojej ojczyzny.

Ola Wiktorowska

Nikt tu do pracy nie zmusza

Rozmowa z profesorem Markiem Belką, europosełem, byłym premierem i byłym prezesem Narodowego Banku Polskiego

Maria Sondej: - Dlaczego zaprosił nas Pan do Strasburga?

Marek Belka: - Jak to, dlaczego? Przecież moja żona jest waszą słuchaczką i tak długo truła mi głowę, aż ustaliłem datę.

I to jedyny powód?

- Najważniejszy. Ale serio mówiąc, bardzo cenię uniwersytety trzeciego wieku za to, że pomagają starszym ludziom zachować dobrą formę psychiczną i fizyczną. To fantastyczna idea, sposób na utrzymanie wysokiego tempa życia, gdy jest się już na emeryturze. Ludzie żyją coraz dłużej, czują się zdrowsi i dobrze, że nie siedzą w domu, lecz mogą uczestniczyć w ciekawych zajęciach.

Czy każdy europoseł ma prawo zaprosić swoją grupę gości?

- Każdy może co roku sfinansować pobyt dwóch grup. Większość posłów zaprasza działaczy swoich partii, ale ja staram się, by były to różnorodne grupy działania. Grupy partyjne? Też przyjeżdżają na moje zaproszenie, ale są w mniejszości.

Dużo się dowiedzieliśmy o pracy Parlamentu Europejskiego. Czy oczekuje Pan, że będziemy tę wiedzę upowszechniać?

- Można sobie czytać o Parlamencie Europejskim i niby wszystko wiedzieć, ale jak się tu dotrze, „dotknie” miejsca i ludzi, to lepiej się wszystko rozumie i zapamiętuje. Tak jak z geografią. Jedzie się w jakieś nieznanne miejsce, o którym się niewiele wie i dopiero później, gdy się o nim czyta, to wszystko się inaczej w głowie układa. Zapewne z wami też tak będzie i może będziecie o Parlamencie Europejskim opowiadać. Warto. Z pozycji posta dodam jeszcze, że jest to takie miejsce, gdzie można się urobić po pachy, ale i bardzo dużo nauczyć. Jeśli jednak ktoś chciałby poleniuchować, to także jest możliwe. Nikt tu do pracy nie zmusza, ludzie sami się do niej garną.

Mnie leniuchować nie pozwalają. Wbrew moim intencjom zrobili mnie wiceszefem Grupy Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów, więc roboty mam w bród. Najlepszy dowód, że chociaż mieszkalem w centrum Strasburga, nie udało mi się obejrzeć bożonarodzeniowego kiermaszu, na który ludzie z całego świata przyjeżdżają! Wracalem do hotelu, gdy wszystko już było pozamykane.

Na koniec zapytam: czy jest Pan z naszej grupy zadowolony?

- Polegam na zdaniu moich współpracowników. A oni chwalili, że grupa jest świetna. Zdyscyplinowana, ciekawa świata. Czyli jestem zadowolony.

My też jesteśmy bardzo zadowoleni i serdecznie dziękujemy za zaproszenie.

Rok akademicki 2023/2024

Lp	Język	Lektor/starosta grupy	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godziny
1.	Angielski	mgr Ewa Grabowska grupa w trakcie tworzenia Jerzy Kałużny	LLOYD WOODLEY English Language Centre Centrum Języka Angielskiego Narutowicza 86	poniedziałek sala 9	10.00 – 11.00 11.00 – 12.00
2.	Angielski	mgr Lloyd Woodley Maria Strogosz-Maile		poniedziałek sala 1	10.00 – 11.00
3.	Angielski	mgr Lloyd Woodley Jolanta Kowalska		wtorek sala 1	10.00 – 11.00
4.	Esperanto	mgr Robert Kamiński grupa w trakcie tworzenia		wtorek sala 9	13.45 – 14.45
5.	Angielski	mgr Iwona Igielska Wiesława Kozłowska Małgorzata Kaźmierska Monika Kubik		wtorek sala 9	10.00 – 11.00 11.15 – 12.15 12.30 – 13.30
6.	Francuski	mgr Katarzyna Agaciak-Kubiak grupa w trakcie tworzenia Bożena Kaczmarowicz		środa sala 9	09.45 – 10.45 11.00 – 12.00
7.	Niemiecki	mgr Jolanta Olasek Hanna Kielek Bożena Świętek Bogusława Kuleszczyk		czwartek sala 9	10.00 – 11.00 11.15 – 12.15 12.30 – 13.30

Dni i godziny mogą ulec zmianie. O każdej zmianie będzie powiadomiony starosta grupy

PROGRAM WYKŁADÓW

rok akademicki 2023/2024
semestr zimowy

Aula im. prof. Wacława Szuberta
Uniwersytet Łódzki
ul. Lindleya 5

PONIEDZIAŁKI godz. 12.30

Data	Temat	Wykładowca
09.10.2023	Esperanto po 135 latach	Robert Kamiński
16.10.2023	Powieść detektywistyczna jako gatunek	dr hab. Katarzyna Szmigiero
*23.10.2023	Jak agresja Rosji przeciwko Ukrainie przyjmowana jest przez kraje tzw. Globalnego Południa	dr Tomasz Lachowski
06.11.2023	Folklor krajów słowiańskich jako inspiracja twórczości wybranych kompozytorów XIX wieku	dr hab. Anna Liszewska
13.11.2023	Budowanie relacji w sieci a bezpieczeństwo. Najnowsze metody naciągaczy	trener kompetencji cyfrowych Łukasz Szczepańczyk
20.11.2023	Katedra gotycka	dr Dariusz Leśnikowski
27.11.2023	Polszczyzna cudzoziemców cz. II	dr Grzegorz Rudziński
04.12.2023	Smaki polskiej tradycji, czyli rzecz o miodach pitnych i dawnym biesiadowaniu	dr Jędrzej Kałużny
11.12.2023	Jan Matejko – życie i twórczość	mgr Maria Milanowska
18.12.2023	Spotkanie bożonarodzeniowe	występ chóru ŁUTW
08.01.2024	Błaski i cienie Łodzi międzywojennej: „piękna dwudziestoletnia” czy „cień Ziemi Obiecanej” ?	prof. dr hab. Przemysław Waingertner
15.01.2024	Po co Polsce samorząd?	mgr inż. Hanna Zdanowska
22.01.2024	Rywalizacja amerykańsko-chińska na obszarze Indo-Pacyfiku	dr Robert Czulda

* W dniach 23 i 25 października wykłady odbędą się w auli Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnego UŁ (ul. Kopcińskiego 16/18)

PROGRAM WYKŁADÓW

ŚRODY godz. 12.30

Data	Temat	Wykładowca
04.10.2023	Wykład inauguracyjny	
11.10.2023	Poświatowska i muzyka	dr hab. Aleksandra Nawe
18.10.2023	Aktualne problemy prawa konstytucyjnego	dr hab. Aldona Domańska
*25.10.2023	Teoretycznie świecka Turcja, czyli zabytki chrześcijańskie w dawnym imperium Osmanów	mgr Agnieszka Wojciechowska-Sej
08.11.2023	Czy niecka łódzka może być polisą na przetrwanie naszej aglomeracji?	dr hab. Maciej Ziulkiewicz
15.11.2023	Tajemnice Wisławy Szymborskiej	prof. dr hab. Tomasz Bocheński
22.11.2023	Czy nie-ludzie zostaną zbawieni? Kryzysekologiczny, religia i świeckie państwo	dr Marcin Bogusławski
29.11.2023	Zielona Europa – teraźniejszość i przyszłość	dr hab. Katarzyna Dośpiał-Borysiak
06.12.2023	Rousseau – myśliciel oświecenia czy nowoczesności?	dr hab. Paweł Pieniążek
13.12.2023	Aleksandra Piłsudska (1882-1963). Bojowniczką niepodległości	dr hab. Marta Sikorska
10.01.2024	Zawiasy, kapelusze i purpura; kim są kardynałowie	dr Sebastian Adamkiewicz
17.01.2024	Terroryzm i inne formy przemocy politycznej w XXI wieku	dr hab. Ryszard Machnikowski
24.01.2024	Australia – w królestwie parków narodowych	prof. dr hab. Tomasz Sakowicz

* W dniach 23 i 25 października wykłady odbędą się w auli Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnego UŁ (ul. Kopcińskiego 16/18)

Wykłady ustaliły i do druku podały Irena Kujawska i Danuta Zawilska
e-mail: i.kujawska@onet.eu; dzawilska@toya.net.pl

Tematy wykładów i nazwiska wykładowców mogą ulec zmianie

SEKCJE ZAINTERESOWAŃ

L.p.	Sekcja	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godzina	Dzień w miesiącu		
					X 2023	XI 2023	I 2024
1	KULTURY JAPONSKIEJ	Wydział Matematyki UŁ ul. Banacha 22, sala 103D	poniedziałek	14.30	23	6, 20	4, 18
2	LITERACKA	Wydz. Matematyki UŁ ul. Banacha 22, sala 103D	poniedziałek	14.15	16, 30	13, 27	11
3	HISTORYCZNA	Instytut Historii UŁ ul. Kamńskiego 27, sala 103	wtorek	10.00	10, 24	7, 21	5, 19
4	KINEMATOGRAFIA POLSKA	Biblioteka Wojewódzka im. J.Piłsudskiego ul. Gdańska 100/102	wtorek	12.00	17	7, 14, 28	12
5	SEKCJA EKOLOGICZNA	Wydz. Biologii i Ochrony Środowiska ul. Banacha 1/3, budynek B, aula B9	wtorek	13.30	10 *, 24	14	12
6	POZNAJ ŁÓDZKIE MUZEUM	czytaj str.	środa	10.00	18	15	17
7	KULTUROZNAWCZA	Muzeum Miasta Łodzi ul. Ogrodowa 15	środa	10.30	25	8, 22	13
8	WIEDZY O TEATRZE	Wydział Filologiczny UŁ ul. Pomorska 171/173, sala	środa	13.30	18	22	20
9	PSYCHOLOGICZNA	Instytut Psychologii UŁ al. Rodziny Scheiblerów 2	czwartek	10.30	12, 19	16, 30	7
10	JĘZYKOZNAWSTWA	Wydział Filologiczny UŁ ul. Pomorska 171/173, sala 2.47	czwartek	12.15	5, 26	9	14
11	KINEMATOGRAFIA ŚWIATOWA	Mediateka MEMO, Biblioteka Miejska ul. Stanisława Moniuszki 5	czwartek	09.30	5, 26	9	14
12	HISTORII SZTUKI	Uniwersytet Łódzki ul. Lindleya 3, aula de Lazari	piątek	10.30	13, 27	10, 24	8
13	BIOLOGICZNO-MEDYCZNA	Wydz. Biologii i Ochrony Środowiska Aula patrz str. ...	piątek	13.00	6, 20, 27	3, 10	26
14	NOWE TECHNOLOGIE	Wydz. Matematyki UŁ ul. Banacha/Matejki, sala 103D	sobota	10.00	28	18	2, 16

* Zajęcia terenowe (10 października) zbiórka na parking przy radiostacji w Lesie Łagiewnickim o godzinie 13.00

SEKCJE ZAINTERESOWAŃ

Lp	Sekcja	Prowadzący i starosta	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godzina	Dzień w miesiącu		
						X 2023	XI 2023	I 2024
15	PLASTYCZNA ** impasto	mgr Jarosław Żero Joanna Gogolewska	Wydz. Nauk o Wychowaniu UŁ ul. Pomorska 46/48 sala 318	piątek	11.00-14.00	13, 20	10, 24	8
16	PLASTYCZNA ** akryl	Jolanta Piech		piątek	10.00-13.00	27	3, 17	1, 15
17	CHÓR (sceniczna)	mgr Aleksandra Ryłko-Sutowicz Janina Kiwańska	aula im. W. Szuberta ul. Lindleya 3/5	poniedziałek	10.00-12.00	każdy pierwsze spotkanie 09.10.2023		
18	WARSZTATY FOTOGRAFICZNE	mgr Grzegorz Nowak Małgorzata Kaźmierska grupa w trakcie tworzenia	ul. M. Skłodowskiej- -Curie 11	środa	10.00-11.30 12.00-13.30	zapisy do grupy początkującej 9.10 przed wykładem ogólnym		
19	WARSZATY KOMPUTEROWE	mgr Barbara Gorzelanczyk mgr Jadwiga Kropidłowska	Wydz. Chemii UŁ ul. Tamka 12	piątek	10.00-14.30	wg zapisów		
20	WARSZTATY LITERACKIE	prof. dr hab. Beata Śniecikowska Marianna Kaczewiak	Wydział Filologiczny UŁ ul. Pomorska 171/173, sala 2.45	czwartek	10.00-14.30			
21	TURYSTYCZNA	mgr Ryszard Bonisławski Anna Jaskulowska	Miejsce wg planu	wtorek	13.30-15.00	10, 24	7, 14, 21	5, 12
22	BRYDŻ	Tomasz Modrzejewski Józef Gorzelanczyk	Dom Literatury ul. Roosevelta 17	sobota	11.00	informacje szczegółowe str.		
				środa	10.00-12.00	11, 18, 25	8, 15, 22, 29	6, 13, 20
								10, 17, 24, 31

** Wszystkie osoby zainteresowane zajęciami plastycznymi proszone są o przybycie na spotkanie organizacyjne w dniu 9 października po wykładzie ogólnym w auli im. W. Szuberta.

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA KULTURY JAPOŃSKIEJ

poniedziałek 14.30

wykładowca *mgr Masakatsu Yoshida, starosta Adam Błoch*

Bliżej natury

Data	Temat
23.10.2023	Spotkanie z Wolontariuszami z Japonii
06.11.2023	<i>Tajemnicza Japonia</i> - film dokumentalny
20.11.2023	Znane ogrody japońskie
04.12.2023	Bonsai i Bonkei - ogrody w doniczkach i na tacy
18.12.2023	Ikebana - kwiaty, wierni przyjaciele
15.01.2024	Zachwyt naturą - Sakura i pełnia księżyca

W zajęciach przewidziany jest udział wolontariuszy z Japonii

SEKCJA LITERACKA

poniedziałek 14.15

Plan zajęć przekazał *dr hab. Jerzy Wiśniewski, starosta Maria Malec*

Data	Temat	Wykładowca
16.10.2023	Wisławy Szymborskiej wiersze obowiązkowe	dr hab. Jerzy Wiśniewski
30.10.2023	O twórczości Wisławy Szymborskiej sprzed 1956 roku	dr hab. Jerzy Wiśniewski
13.11.2023	Portret artysty z lat młodości. Zaproszenie do lektury wczesnych powieści Jarosława Iwaszkiewicza	dr hab. Jerzy Wiśniewski
27.11.2023	Kobiety Norwida	dr hab. Maria Berkan-Jabłońska, prof. UŁ
11.12.2023	„...w jasności jasność”. <i>Kolęda Nocka</i> Ernesta Brylla	dr hab. Jerzy Wiśniewski
08.01.2024	Z korespondencji Pauliny i Augusta Wilkońskich	dr hab. Maria Berkan-Jabłońska, prof. UŁ
22.01.2024	Kroniki życia rodzinnego. Listy Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów	dr hab. Jerzy Wiśniewski

SEKCJA HISTORYCZNA

wtorek 10.00

Plan zajęć przekazała *prof. dr hab. Anna Kowalska-Pietrzak, starosta Urszula Portalewska*

Data	Temat	Wykładowca
10.10.2023	Maria Skłodowska-Curie	dr hab. Jolanta Kolbuszewska, prof. UŁ
24.10.2023	Słowianie Połabscy	dr hab. Aleksander Bołdyrew, prof. UŁ
07.11.2023	Dwór Osmanów	dr hab. Teresa Wolińska, prof. UŁ
21.11.2023	Sulejman Wspaniały	dr hab. Kiril Marinow, prof. UŁ
05.12.2023	Mecenat Medyceuszy	dr Joanna Orzeł
19.12.2023	Dlaczego doszło do rozbiorów Polski	dr hab. Witold Filipczak, prof. UŁ
09.01.2023	Mileva Einstein	dr hab. Jolanta Kolbuszewska, prof. UŁ

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA KINEMATOGRAFIA POLSKA

wtorek 12.00

wykładowca *mgr Michał Maj Wieczorek, starosta Maryla Świerkocka*
Sznyt kina lat 60.

Data	Temat
17.10.2023	Starsi panowie dwaj na srebrnym ekranie, 1964
07.11.2023	A na imię miała Beata, 1964
14.11.2023	Miłość lekiem na całe zło, 1964
28.11.2023	Polski film z widokiem na Paryż, 1967
12.12.2023	Ach, te błędy młodości, 1967
16.01.2023	Przestępca mimo woli..., 1962
23.01.2024	Pola Raksa – polska Barbie, 1969

SEKCJA EKOLOGICZNA

wtorek 13.30

Plan zajęć przekazała *prof. dr hab. Aneta Sitek,*
 starosta *Jacek Bukowski, Aleksandra Czeremuszkin*

Data	Temat	Wykładowca
10.10.2023	Leśne laboratorium: grzyby *	dr hab. Izabela Kałucka
24.10.2023	Metabolity wtórne roślin - dlaczego są produkowane i jak możemy z nich korzystać?	dr Izabela Kołodziejczyk
14.11.2023	Dobre praktyki dla regeneracji gleb i ochrony wód w obszarach rolniczych	dr Agnieszka Bednarek
12.12.2023	Wędrówki ptaków	dr hab. Tomasz Janiszewski
09.01.2024	Ptaki drapieżne Polski	dr hab. Tomasz Janiszewski
23.01.2024	Zasolenie gleb - dlaczego to tak duży problem?	dr Izabela Kołodziejczyk

* Zajęcia terenowe (10 października) zbiórka na parking u radiostacji w Lesie Łagiewnickim o **godzinie 13.00**

SEKCJA KULTUROZNAWCZA

środa 10.30

starosta *Barbara Krajewska*

Data	Temat	Wykładowca
25.10.2023	Żydowski rok obrzędowy: Szabat i inne święta	mgr Anna Łagodzińska-Pietras
08.11.2023	Żydowski rok obrzędowy: święta jesienne	mgr Anna Łagodzińska-Pietras
22.11.2023	Od potańcówek do filharmonii - życie muzyczne Łódzian	kustosz mgr Cezary Pawlak
13.12.2023	Muzyka na salonach, czyli czego słuchali najbogatsi mieszczaństwo	mgr Paulina Długosz
10.01.2024	Kipa czy jarmułka? O stosunku rodziny Poznańskich do tradycji żydowskiej	mgr Anna Łagodzińska-Pietras
24.01.2024	Czy dekoracje Pałacu Poznańskich odwołują się do tradycji żydowskiej?	mgr Anna Łagodzińska-Pietras

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA POZNAJ ŁÓDZKIE MUZEA

środa 10.00

starosta *Iwona Kmieć*

Data	Temat
18.10.2023	
15.11.2023	Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi. Stacja Radegast, Łódź, aleja Pamięci Ofiar Litzmannstadt Getto 12
17.01.2024	Muzeum Kinematografii w Łodzi, plac Zwycięstwa 1

SEKCJA WIEDZY O TEATRZE

środa 13.30

Plan zajęć przekazała *prof. dr hab. Karolina Prykowska-Michalak*,
starosta *Sylvia Tarowska*

Data	Temat	Wykładowca
18.10.2023	Teatr otoczony lasem. Historia i działalność Teatru Węgajty	mgr Joanna Królikowska
22.11.2023	<i>W poszukiwaniu straconego tańca</i> – łódzka scena tańca w latach 1888-1968	mgr Anna Banach
20.12.2023	Wizerunki kobiet w greckim dramacie starożytnym	prof. dr hab. Małgorzata Budzowska
17.01.2024	Teatr średniowieczny	dr Dariusz Leśnikowski

SEKCJA KINEMATOGRAFIA ŚWIATOWA

czwartek 09.30

wykładowca *dr Tamara Skalska*, starosta *Maryla Świerkocka*

Filmowe szaleństwo

Data	Temat
05.10.2023	osobowość anankastyczna, zaburzenia obsesyjno - kompulsywne
26.10.2023	osobowość dysocjalna; antyspołeczne zaburzenie osobowości
09.11.2023	osobowość schizoidalna
14.12.2023	osobowość unikająca
11.01.2024	osobowość narcystyczna - narcystyczne zaburzenie osobowości
25.01.2024	dysocjacyjne zaburzenie osobowości

SEKCJA PSYCHOLOGICZNA

czwartek 10.30

wykładowca *mgr Magdalena Kobylarczyk-Kaczmarek*, starosta *Elżbieta Dwornik*

Data	Temat
12.10.2023	Błędne koło bezsenności
19.10.2023	Wpływ natury na zdrowie psychiczne człowieka
16.11.2023	Psychologia koloru - fakt czy mit?
30.11.2023	Destrukcyjny wpływ błędnych przekonań na życie człowieka
07.12.2023	Destrukcyjny wpływ błędnych przekonań na życie człowieka
18.01.2024	Jak odczuwać radość z małych rzeczy? Destrukcyjny wpływ błędnych przekonań na życie człowieka

SEKCJA JĘZYKOZNAWSTWA

czwartek 12.30

wykładowca *dr Izabela Różycka*, starosta *Barbara Uptas*

Data	Temat
05.10.2023	Jak język, którym mówimy, wpływa na nasze poznawanie świata
26.10.2023	Związek między językiem a kulturą
09.11.2023	Przełożyć nieprzekładalne, czyli o sztuce tłumaczenia
14.12.2023	Zjawisko dwujęzyczności i jego wpływ na poznawanie świata
11.01.2024	Uważaj, co mówisz, czyli język jako magazyn stereotypów
25.01.2024	Jak powiedzieć, nie mówiąc, czyli sztuka komunikowania między wierszami

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA HISTORII SZTUKI

piątek 10.30

Plan zajęć przekazała prof. dr hab. Aneta Pawłowska, starosta Roma Szczocarz

Data	Temat	Wykładowca
13.10.2023	Skarby sztuki renesansowej naszego regionu	prof. Piotr Gryglewski
27.10.2023	Deformacja rzeczywistości w wybranych dziełach ekspresjonistów niemieckich	mgr Magdalena Milerowska
10.11.2023	Balthus-malarstwo	prof. Eleonora Jedlińska
24.11.2023	Zbiór najpiękniejszych i najciekawszych okolic w Galicji. „Krajowidoki” w sztuce Krakowa i Lwowa XIX wieku	dr Agnieszka Świętosławska
08.12.2023	Krótką historią fotografii - zdjęcia ikoniczne	mgr Magda Milerowska
05.01.2024	Ut pictura poesis. Street art i jego strategię	prof. Agnieszka Gralińska-Toborek
19.01.2024	Portrety Marii Antoniny	dr Inka Gadowska

SEKCJA BIOLOGICZNO-MEDYCZNA

piątek 13.00

starosta Irena Kasprzak

Data	Temat	Wykładowca
06.10.2023 ①	Antybiotykooporność – czy grozi nam armagedon?	prof. dr hab. n. farm. Andrzej Stańczak
20.10.2023 ①	Leczenie cukrzycy z uwzględnieniem nowoczesnych terapii	dr n. med. Dorota Leśniewska-Kryńska
27.10.2023 ②	Dieta MIND – dieta dla mózgu – jak wprowadzić ją do własnej kuchni	mgr Magdalena Makarowska
03.11.2023 ①	Fenotypy otyłości, czyli otyłość niejedno ma imię	prof. dr hab. n. med. Leszek Szmigiero
10.11.2023 ③	Nałogi – przyjemność czy przekleństwo	Sebastian Seraficki Koordynator ds. Seniorów MCM Bałuty
26.01.2023 ①		

① Aula A, ul. Banacha 12/16,

② Aula D-W13, ul. Pomorska 141/143

③ Aula B-9, ul. Banacha 1/3

SEKCJA NOWE TECHNOLOGIE

sobota 10.00

wykładowca mgr Dawid Grzelak, starosta Józef Gorzelańczyk

Data	Temat
28.10.2023	Drukarka i komputer w domu. Jaką funkcję będą najlepsze do codziennego użytku?
18.11.2023	Koniec sieci komórkowej 3G. Czy następca 4G i 5G będzie wystarczająco dobry?
02.12.2023	Metody zabezpieczenia swoich danych i urządzeń
16.12.2023	Zakupy w internecie - bezpiecznie i wygodnie
13.01.2024	Sprzedajemy niepotrzebne rzeczy w internecie - poradnik
27.01.2024	Wybieramy i zmieniamy telefon - omówienie cech i parametrów
10.02.2024	Rezerwacje online miejsc na wakacje

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

Zajęcia sportowe będą prowadzone od dnia 16 października 2023 r

Zapisy do grup gimnastycznych odbędą się w dniach 5, 9, 10 października w godzinach 10.00 - 13.00 w siedzibie ŁUTW (ul. Rewolucji 1905 r. nr 66).

Opłata za udział w jednym rodzaju zajęć za rok akademicki to 50,00 zł.

Przy zapisie konieczna jest aktualna pieczęć w legitymacji, potwierdzająca wpłatę czesnego za rok 2023/2024.

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Termin zajęć	Godz. zajęć
Sala Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Tamka 12 (<i>Wydział Chemii</i>)			
Tenis stołowy	mgr Jarosław Adamczyk	wtorek środa	09.30 – 10.15 10.30 – 11.15
Sala Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Styrska 20 (<i>Centrum Sportu UŁ</i>)			
Fitness prozdrowotny 50+ (sala muzyczno-ruchowa)	mgr Urszula Lis	wtorek	11.30 – 12.15 12.20 – 13.05
Gimnastyka (sala muzyczno-ruchowa)	mgr Krzysztof Mielczarek	wtorek	14.30 – 15.15 15.30 – 16.15
Gimnastyka (sala gimnastyki zdrowotnej)	mgr Teresa Węglarska	czwartek	14.10 – 14.55 15.00 – 15.45 15.50 – 16.35
Sala Uniwersytetu Łódzkiego, XIV DS, ul. Matejki 21			
Gimnastyka	mgr Dorota Karło	wtorek	09.30 – 10.15 10.20 – 11.05 11.10 – 11.55
Terapia tańcem	mgr Ewa Izydorczyk	środa	9.30 – 10.15 10.20 – 11.05
Czi Kung Terapia dźwiękiem Ćwicz. relaksacyjne joga jin	dr Mateusz Wiszniewski	środa	11.15 – 12.00 12.15 – 13.00 13.15 – 14.00
Joga	mgr Agnieszka Błaszczuk	środa	14.10. – 15.10 15.15 – 16.15
Gimnastyka	mgr Dorota Karło	czwartek	14.05 – 14.50 14.55 – 15.40

Nie dać się internetowym oszustom

Na pewno mógł nam w tym pomóc warsztat zorganizowany przez grupę studentów UŁ kierunku *Nowe media i kultura cyfrowa*. Adresowany był do osób starszych, a temat zajęć brzmiał: *Oszustwa w Internecie; jak je rozpoznać i jak się przed nimi chronić*. Zajęcia odbyły się 30 stycznia.

Mariusz Szczygiel na UŁ

Spotkanie z wybitnym dziennikarzem, pisarzem i laureatem prestiżowej Nagrody Literackiej Nike odbyło się 7 marca na Wydziale Filologicznym UŁ w ramach łódzkich spotkań z poetyki. Tytuł – *Reportaż czyli sposób na życie* – przyciągnął sporą grupę naszych słuchaczy.

Muzyczna uczta

W dniu 3 kwietnia w sali koncertowej Akademii Muzycznej (Żubardzka 2) z okazji 45. rocznicy współpracy pomiędzy uniwersytetami – łódzkim i niemieckim – odbył się koncert Orkiestry Uniwersytetu im. Juliusa Liebiga w Giessen. Otrzymaliśmy na to wydarzenie aż sto zaproszeń. Uczestnicy koncertu wysłuchali utworów Mendelssohna, Williamsa i Mozarta.

Wizerunek, ważna rzecz...

Przekonaliśmy się o tym, uczestnicząc w warsztatach: *Silver Power, bo dobry styl zawsze jest dobry*, które 28 czerwca prowadziła pani Iwona Sasin, inżynier włókiennictwa i trener wizerunku. Warsztaty zorganizowało Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi. Wzięli w nich udział przedstawiciele organizacji działających na rzecz seniorów, w tym uniwersytetów trzeciego wieku. Uczestnicy przyjechali z całego województwa łódzkiego.

„Prząśniczka” na 600-lecie Łodzi

Nie mogło zabraknąć przedstawicieli naszego chóru, to było po prostu niemożliwe! Dlatego kilka śpiewających pań z ŁUTW dotarło 16 września o godz. 15 do Parku Ocalałych, gdzie 600 mieszkańców i przyjezdnych w wieku od lat 5 do 95, z okazji 600. urodzin Łodzi wspólnie odśpiewało *Prząśniczkę*. Brawo!

Drogie Koleżanki i Koledzy!

Serdecznie witam po długich wakacjach i zachęcam wszystkich entuzjastów turystyki i krajoznawstwa do korzystania z oferty sekcji turystycznej. Chciałabym szczególnie zainteresować tych słuchaczy, którzy jeszcze nie mieli okazji uczestniczenia w naszych wycieczkach.

W jesienno-zimowym semestrze proponuję tylko trzy jednodniowe wyjazdy.

A oto propozycje wycieczek oraz wstępne terminy:

* Łowicz, Bolimów, Lipce Reymontowskie – październik 2023

* Warszawa. Centrum miasta oraz zwiedzanie Muzeum Narodowego lub Pałacu Wilanowskiego – listopad 2023

* Częstochowa: Jasna Góra, centrum miasta – listopad 2023.

Zapisy na wszystkie trzy wycieczki rozpoczynamy już po pierwszym wykładzie tego semestru.

Znacznie ciekawszy będzie semestr wiosenno-letni, kiedy to wyruszymy w rejony Polski, których jeszcze nie odwiedzaliśmy.

Szczegółowo będę o tym informować w kolejnym Biuletynie, teraz tylko zapowiadam, że planuję dwie wycieczki kilkudniowe:

* Zachodniopomorskie: Szczecin i okolice. Termin: druga połowa maja, wycieczka pięciodniowa.

* Beskid Żywiecki: Pszczyna, Bielsko-Biała, Wisła, Koniaków, Żywiec, Jeleśnia, Korbielów, Cieszyn. Termin: początek września, wycieczka czterodniowa.

Jak zwykle, ze względu na koszty realizację tych planów uzależniam od liczby chętnych.

Ponieważ są wśród nas nowi słuchacze, podaję kilka istotnych informacji.

Przed podjęciem decyzji o zapisaniu się na wycieczkę proszę rozważyć swoje możliwości zdrowotne i finansowe oraz zapoznać się z *Zasadami organizacji wycieczek przez sekcję turystyczną*, zamieszczonymi na naszej stronie internetowej.

Na wycieczkę można się zapisać osobiście lub elektronicznie (e-mail jest pod tym tekstem) podając imię, nazwisko, PESEL, nr telefonu oraz dokładnie określając, jakiej wycieczki dotyczy wpłata. Proszę pamiętać, że zmiana decyzji w ostatniej chwili sprawi, że mogą być problemy ze zwrotem zaliczki.

Należność za wycieczkę (zawsze zgodną z podaną kwotą) wpłacamy na konto bankowe: **62 1020 3408 0000 4902 0375 5634**. Właścicielem konta jest ŁUTW, ul. Rewolucji 1905 r. nr 66. Zaliczka powinna być wpłacona na konto w ciągu pięciu dni od momentu zamieszczenia informacji na tablicy ogłoszeń, proszę więc śledzić ogłoszenia na tablicy w holu auli wykładowej oraz na naszej stronie internetowej (w zakładce sekcji turystycznej).

I jeszcze istotna informacja: Na wycieczki wyjeżdżamy z parkingu przed dworcem kolejowym Łódź Widzew, tam też przyjeżdżamy po ich zakończeniu.

Na koniec ważny apel.

Ponieważ jestem coraz mniej sprawna fizycznie, szukam do współpracy osobę młodszą ode mnie, która – po pewnym okresie wspólnego działania – przejęłaby starostwo sekcji turystycznej. Najlepiej byłoby, żeby miała uprawnienia przewodnika turystycznego (nie organizatora), powinna także interesować się historią i geografią oraz znać program komputerowy Excel. Ale przede wszystkim powinna mieć serce turysty! Mam nadzieję, że wśród nowych słuchaczy znajdzie się ktoś taki. Chętnych proszę o zgłaszanie się do naszego biura przy ul. Rewolucji 1905 r. nr 66 albo o bezpośredni kontakt ze mną.

starościna Anna Jaskułowska

Sobotnie spacer

Trasy opracowała przewodnik, pani **Anna Drzewiecka**, która będzie spacer prowadzić.

Spacerkiem po Księżym Młynie

07.10.2023. Zbiórka przed Muzeum Kinematografii (plac Zwycięstwa 1).

Trasa spaceru: plac Zwycięstwa (historia rodu Scheiblerów), park Źródlika, Księży Młyn.

Wokół placu Reymonta i placu Niepodległości

04.11.2023. Zbiórka: plac Reymonta, przed pomnikiem pisarza. Trasa spaceru: plac Reymonta (sylwetka noblisty), fragment ul. Piotrkowskiej, plac św. Faustyny, plac Niepodległości, park Legionów.

Co ciekawego jest przy placu Dąbrowskiego?

18.11.2023. Zbiórka: plac Dąbrowskiego, przy fontannie. Trasa spaceru: plac Dąbrowskiego, Teatr Wielki (z zewnątrz) i ludzie z nim związani, willa Kestenberga (z zewnątrz), ul. S. Sterlinga.

Ulica M. Kopernika – znana czy nie?

25.11.2023. Zbiórka: przy XXI LO (ul. Kopernika 2). Trasa spaceru: ul. M. Kopernika od jej początku przy ul. Wólczańskiej do alei Włókniarzy (zabytki, ludzie z nimi związani).

Historia w dzwonach zakłęta

09.12.2023. Zbiórka: przed wejściem głównym do archikatedry, ul. Piotrkowska 265. Trasa spaceru: plac Katedralny (bazylika archikatedralna, historia łódzkich dzwonów, pomniki, tablice pamiątkowe, park im. bpa M. Klepacza (wille – z zewnątrz)).

Radogoskie tajemnice

20.01.2024. Zbiórka: przy bramie Muzeum Tradycji Niepodległościowych na Radogoszczu. Trasa spaceru: plac Pamięci Narodowej, dziedziniec muzeum (historia), kwatery żołnierskie na cmentarzu, ul. Liściasta.

Na Włókienniczej pięknie jest

03.02.2024. Zbiórka: róg ul. Włókienniczej i ul. Wschodniej. Trasa spaceru: ul. Włókiennicza (rzeźba kochanków, zrewitalizowane kamienie, m.in. Hilarego Majewskiego – z zewnątrz), mural „Czuć”, skwer Aliny Margolis.

Sport – na zdrowie

Projekt promujący aktywny sposób spędzania czasu przez seniorów. Będzie realizowany od 15 października do 15 grudnia 2023 roku.

Dla około 310 słuchaczy zaplanowane zostały następujące zajęcia:

3 trzygodzinne spacery po Łodzi z przewodnikiem

84 godziny zajęć gimnastycznych

14 godzin zajęć fitness prozdrowotny 50+

21 godzin zajęć Czi Kung

14 godzin zajęć z tenisa stołowego

14 godzin zajęć z terapii tańcem

28 godzin zajęć brydża sportowego

Projekt jest dofinansowany z budżetu Wydziału Zdrowia UMŁ kwotą 12 050 zł

Aktywni w każdym wieku

Kolejny projekt propagujący czynny i zdrowy tryb życia wśród seniorów. Będzie realizowany od 1 października do 13 listopada 2023 roku.

W ramach zajęć, dla około 250 słuchaczy przewidziane zostały:

3 jednogodzinne zajęcia z psychologii

5 jednogodzinnych zajęć biologiczno-medycznych

1 jednogodzinny wykład ogólny dotyczący zdrowia

3 dwugodzinne warsztaty literackie

6 trzygodzinnych zajęć plastycznych, łącznie dla dwóch grup

2 półtoragodzinne zajęcia fotograficzne, łącznie dla dwóch grup

32 półtoragodzinne warsztaty komputerowe i z obsługi smartfona

1 dwugodzinne zajęcia z nowych technologii

W ramach projektu zostanie również zorganizowana wystawa malarska prac uczestników zajęć plastycznych, prowadzonych w ramach ŁUTW. Obrazy będą eksponowane w Galerii Wozownia 1/5 (ul. Franciszkańska 1/5), w terminie od 14 do 28 października 2023 r. Projekt jest prowadzony przez Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS i został sfinansowany z budżetu UMŁ kwotą 5.000 zł.

Małgorzata Kaźmierska

Tadeusz Legeziński (1948-2023)

Cieężko jest napisać kilka słów o osobie tak bliskiej. Z Tadeuszem przeżyłam 48 lat. Na Uniwersytet Trzeciego Wieku trafiłam pierwsza, z racji wieku i wcześniej zakończonej pracy.

Mój mąż, Tadeusz, absolwent Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego, pracował na różnych stanowiskach i w wielu branżach. Pracę zakończył w wieku 67 lat i od razu pomyślałam, że takiemu pracoholikowi trzeba poszukać czegoś zastępczego i przyjemnego. Nie było trudno, bo zapisał się na nasz Łódzki Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Od początku zainteresował się tenisem stołowym oraz nauką języków obcych. Znał bardzo dobrze język niemiecki i dobrze język angielski, a używając ich – ćwiczył pamięć. Uczestniczył również w wybranych wykładach ogólnych.

Nie stronił od spotkań towarzysko-kulturalnych, takich jak teatr czy transmisje z Metropolitan Opera, pokazywane w łódzkiej filharmonii.

Bywał na wycieczkach organizowanych w ramach naszego utw. Bardzo lubił i cenił wycieczki piesze po Łodzi z przewodnikiem i uzyskane na tych spacerach informacje. Pasjonowało go kibicowanie sportowcom, godzinami oglądał mecze piłki nożnej, tenisa ziemnego czy siatkówki. Interesował się też polityką i był wytrwałym dyskutantem. Moje najbliższe koleżanki z ŁUTW lubiły z nim rozmawiać na spotkaniach przy kawie. Imponował wiedzą, taktem i poczuciem humoru.

Na naszym utw Tadeusz był tylko osiem lat, ale – jak sędzę – będzie długo pamiętany. Jak w wierszu:

Tak długo – a tak krótko

Byłeś z nami.

Tak daleko – a tak blisko.

Przywołały Cię myślami.

Maria Legezińska, żona

Halina Majeau (1947-2023)

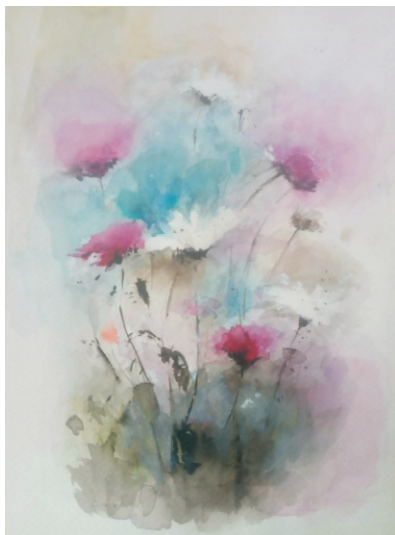
Była długoletnią (od 2009 roku) słuchaczką naszego uniwersytetu. Przychodziła systematycznie na wykłady ogólne i brała udział w zajęciach wielu sekcji zainteresowań (turystycznej, medycznej, historycznej, literackiej). Tak często opowiadała nam, czego się tam dowiedziała, że w końcu my – czyli ja i mój mąż, a brat Haliny – poszliśmy w jej ślady i też zostaliśmy słuchaczami ŁUTW.

Halina była człowiekiem dobrym i pełnym ciepła, ciekawym świata. Dużo podróżowała, co było związane również z jej zawodem: pracowała w handlu zagranicznym, w firmie Skórimpex. Przez siedemnaście lat mieszkała w Kanadzie. Po śmierci męża wróciła do Polski i w jednym z łódzkich liceów uczyła młodzież języka angielskiego. Prace, których się podejmowała, zawsze wykonywała z wielkim oddaniem i zaangażowaniem.

Po przejściu na emeryturę zainteresowała się ŁUTW. Na zajęcia przychodziła nie tylko po wiedzę, ale także dlatego, żeby być wśród ludzi. Niestety, nagła choroba ograniczyła jej aktywność.

Halina zmarła 18 maja 2023 roku. Jest pochowana na cmentarzu komunalnym Doły w Łodzi. W naszych sercach będzie zawsze zajmowała szczególne miejsce.

*Krystyna i Witold Fortuniakowie
brat i bratowa*

Są z nami od zawsze. Pospolite, niewymagające, kolonizujące lasem samosiejek każdy dostępny kawałek ziemi. Bywają też jednak rzadkie, wypielęgnowane, kosztowne. Na co dzień prawie bezgłośnie, niemal bezbronne. A przecież czasami groźne, śmiertcionośne, „rozhułkane” (dość przypomnieć trzask łamanych gałęzi, głośny szum targanego wichrem listowia, przerażone ptasie głosy). Niezmiennie „zaludniają” nasze opowieści: żyją w mitach i legendach, „grają” w najróżniejszych sakralnych historiach. (Nie)zwykle symetryczne twory: koroną sięgają chmur, korzeniami – tak podobnymi do podniebnych splotów gałęzi – mocno wczepiają się w ziemię.

Wygbane z miast wracają najróżniejszymi ekologicznymi i antropologicznymi ścieżkami. Bez drzew nie ma życia. I – nie ma literatury. Sami Państwo sprawdźcie

Beata Śniecikowska

*** *Katarzyna Gołębiowska*

Kiedyś jeden z naszych wieszczów
pod lipę zapraszał,
bo ta lipa, tak jak brzoza,
taka swojska, nasza.
A ta brzoza siwa cała
jak mimoza stoi,
lecz i w lesie, i na polu
wiatru się nie boi.
Za to boi się osika,
że aż drżą jej liście,
stoi, kurczy się na wietrze,
nie rośnie strzeliście.
Prosto, śmiało w niebo mierzy
topola wyniosła,
która lubi brzegi rzeki,
tam pięknie wyrosła.
Błękit wody kocha także
wierzbę, ta płacząca,
długie swe zielone wtki
w łzach ziemi moczająca.
Chcę słów kilka wam powiedzieć
o przydrożnych drzewach,

bo pan kasztan to już w kwietniu
o maturach śpiewa.
Jest tam jeszcze jedna dama –
obwieszona kwieciami,
zanim listki jej wyrosną.
Chyba o tym wiecie?
Jej gałęzie pokręcone,
Twarde, ale kruche,
akacjową woń roznoszą
z wiatrowym podmuchem.
I drzew tych król, dumny, mocny,
srogi, rozłożysty,
swe ramiona tak wyciąga,
by rozgonić wszystkich.
I w okazałości całej,
swe jeststwo chwali
aby dębu, króla swego,
wszyscy unikali.
Chyba wszystkie bardziej znane
drzewa opisałam,
tylko na te z igiełkami
pomysłu nie miałam.

*** *Jola Jaśkiewicz*

Stare drzewo
przechylone
tatuazami zharatane
cieszyło się
gdy ktoś przy nim siadł
Szumiało wspomnieniami
gęstym cieniem otaczało
osłaniało gdy deszcz padał
Aż przyszedł drwał
ściął drzewo
polana do ogniska wrzucił
Wysoko wybiły płomienie
zatańczyły z sykiem wrogo
Drzewo było dla wszystkich
a nie każdy był dla niego

Drzewo życia *Eugeniusz Dolat*

Sen miałem kiedyś, tylko raz jeden.
Byłem pośrodku ogrodu Eden
i tam patrzyłem, jakby z ukrycia,
z pożądliwością na drzewo życia
dość rozłożyste, lecz niewysokie,
pełne owoców nabrzmiałych sokiem,
jak krew czerwonych, dojrzałych,
miękkich,
wszystkie w zasięgu człowieka ręki.
Myślałem sobie: „Muszę koniecznie
zrywać i jeść je, by móc żyć wiecznie”.
Wtem ktoś zawołał zza tego drzewa:
- Chcesz tak postąpić, jak kiedyś Ewa?
Wróć, skąd przyszedłeś, pokochaj ludzi!
Czym prędzej wtedy zadzwonił budzik.

WARSZTATY LITERACKIE

Złoty modrzew *Zofia Fiuk*

Wśród pól zielonych
szłam Nowinną Drogą
wdychałam przestrzeń powietrza
słyszałam śpiew
ptasiej gromady.
Nagle z oddali
zobaczyłam
wielkie rozłożyste
stare drzewo
z rodzinnej legendy.
To był złoty modrzew.
Tam nie zakopano złota.
Tam nie leży furman
z wozem bogactwa
zabity na wojnie.
Wtedy ostrze zachodzącego słońca
przecięło świetlisty krąg gałęzi.
Stałam pełna zachwytu.
Bo to był Złoty Modrzew.

A ja go odnalazłam.

Grusza polna *Marianna Kaczewiak*

Myślami dotykam minionych chwil.
Szukam polnej gruszy na miedzy.
Tej, która była kierunkowskazem,
kiedy biegłam na przełaj przez pola.

Widzę ją wiosną obsypaną kwiatami,
jak stoi pomiędzy zielono-czarnymi pasami pól –
biała kopuła wsparta na ciemnej kolumnie.
W jej koronie uczują wszystkie owady.
Dają początek życia owocom i nasionom.
W górze słyszę skowronka,
jak zanosí modlitwę dziękczynną do Boga.

Latem widzę ludzi, siedzą pod gruszą,
jedzą w czasie pracy szybki posiłek
i odpoczywają w jej cieniu.
Teraz gruszę otacza szachownica
z kolorowych pól.

Śmierć drzewa *Ela Skalbani*

Parkowe zgarbione drzewo
reumatyczne gałęzie
wygina, skręca.
Złamane ramię krwawi bielą,
broni się rozpaczliwie.
Pod czaszą liści nie ma już myśli

Mogłabym być drzewem *Elżbieta Boryniec*

Mogłabym być drzewem –
zakorzenie się w ziemi,
a koroną sięgać nieba.
Szumiałabym łagodnie
do melodii wiatru.
A gdyby była wichura?
Skloniłabym się ziemi nisko
i tak bym przetrwała.
W upał ktoś w moim cieniu
za chłód byłby wdzięczny.
A w czas niepokoju?
Ktoś objąłby mnie czule,
szukając wsparcia i siły.
Chwalono by mnie
za kwiaty i owoce.
Ptakom dałabym schronienie
i śpiewałabym z nimi.
Bałabym się tylko ścięcia,
bo wciąż miejsc szukają
na nowe parkingi.

Posrebrzane żyta, złotawa pszenica,
bielejąca gryka i żółte łubiny.

Jesienią grusza zaprasza wszystkich na ucztę.
Jej gałęzie uginają się pod ciężarem owoców.
Są one małe, kuliste, spłaszczone przy ogonku,
zielone, żółtawe i brunatne.
Wszędzie ich pełno.

Teraz tych drzew jest coraz mniej.
Coraz mniej jest też ludzi,
uwijających się przy pracach polowych.
Coraz mniej ścieżek.
Nie ma koni ciągnących pługi i brony.

Tęsknię za widokiem polnych grusz,
smakiem ich owoców.
I za śpiewem skowronka...

ani wspomnień.
Tylko ból jak rój pszczoł
krąży, kąsa.
Obojętne miasto pokonuje czas.
Drzewo cierpliwie czeka na
nieskończoność.

ŁUTW odznaczony jest Odznaką „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”

Nie ma na starość lepszego leku
niż Uniwersytet Trzeciego Wieku

Helena Fryś

老後の良薬は無し
第三世代大学に勝る

There is no better medicine for old age
than the University of the Third Age

On ne peut pas à la vieillesse mieux remédier
que l'Université du Troisième Age fréquenter.

Es gibt keine bessere Arznei im späten Alter
als die Universität des dritten Lebensalters

Ne ekzistas pli bona medikamento
kontraŭ maljunaĝo kiel Uneversitato de Tria Aĝo

No hay mejor medicamento contra la edad
que la Universidad de la Tercera Edad

Лучшего лекарства от старости нет
чем Третьего Возраста Университет

Non è mai troppo tardi per recuperare ciò che hai perduto
Vieni all'Università della Terza Età
a saprai quello che non hai mai saputo

Wydawca: Łódzki Uniwersytet Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz
ul. Rewolucji 1905 r. nr 66, 90-222 Łódź, tel. 42 632 11 93
www.3wiek.uni.lodz.pl, e-mail: lutw@uni.lodz.pl

Pomysłodawca Biuletynu – Henryk Walkowski
Projekt logo ŁUTW – Maria Kulikiewicz
Projekt okładki – Zofia Łobacz

Zespół redakcyjny: **Maria Sondej**,
Alicja Korytkowska, Aleksandra Wiktorowska, Danuta Zawilska,

Do użytku wewnętrznego. Nakład 800 egz.